

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Αθήνα, 8 Οκτωβρίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον κ. Υπουργό Υγείας

Θέμα: «Ελεύθερη και δωρεάν πρόσβαση των ασθενών με νόσο Alzheimer στις νέες διαγνωστικές εξετάσεις και στις σύγχρονες θεραπείες»

Η νόσος Alzheimer και οι συναφείς μορφές άνοιας αποτελούν μία από τις σημαντικότερες σύγχρονες προκλήσεις για τα συστήματα υγείας και κοινωνικής προστασίας. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, περισσότεροι από 57 εκατομμύρια άνθρωποι ζουν παγκοσμίως με άνοια και σχεδόν 10 εκατομμύρια νέα περιστατικά διαγιγνώσκονται κάθε χρόνο. Η άνοια επηρεάζει όχι μόνο την ανεξαρτησία και την ποιότητα ζωής των ασθενών, αλλά επιβαρύνει σημαντικά τις οικογένειες και τους φροντιστές, ενώ σημαντικό μέρος του κόστους της φροντίδας επωμίζονται άτυπα οι συγγενείς.

Ιδιαίτερα σημαντικές είναι οι πρόσφατες εξελίξεις στον τομέα της πρόληψης. Οι νέες κατευθυντήριες οδηγίες του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, που δημοσιεύθηκαν τον Ιούλιο του 2026, αναφέρουν ότι έως και το 45% του κινδύνου άνοιας μπορεί να προληφθεί ή να καθυστερήσει μέσω της αντιμετώπισης τροποποιήσιμων παραγόντων κινδύνου, όπως η υπέρταση, ο διαβήτης, η υψηλή χοληστερόλη, η σωματική αδράνεια, το κάπνισμα, η επιβλαβής κατανάλωση αλκοόλ, η κοινωνική απομόνωση, η απώλεια ακοής και η έκθεση στην ατμοσφαιρική ρύπανση.

Παράλληλα, η επιστημονική πρόοδος έχει δημιουργήσει νέα εργαλεία έγκαιρης διάγνωσης. Η αξιοποίηση βιοδεικτών στο αίμα, μεταξύ άλλων της φωσφορυλιωμένης tau-217 (p-tau217) και του β-αμυλοειδούς Αβ42, δημιουργεί τη δυνατότητα ταχύτερου και περισσότερο στοχευμένου εντοπισμού της νόσου και μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στη διαγνωστική διαδικασία, σε συνδυασμό πάντοτε με την κλινική και νευρολογική αξιολόγηση του ασθενούς.

Πρόκειται για μία ιδιαίτερα σημαντική εξέλιξη, καθώς η έγκαιρη διάγνωση μπορεί να επιτρέψει στον ασθενή και την οικογένειά του να γνωρίζουν εγκαίρως την κατάσταση,

να οργανώσουν τη φροντίδα και τον οικογενειακό τους προγραμματισμό και, κυρίως, να αξιοποιήσουν έγκαιρα τις διαθέσιμες θεραπευτικές επιλογές.

Στο πλαίσιο αυτό, η Πανελλήνια Ομοσπονδία Νόσου Alzheimer και Συναφών Διαταραχών έχει ζητήσει τη δωρεάν πρόσβαση των πολιτών στις νέες διαγνωστικές εξετάσεις, επισημαίνοντας ότι το κόστος τους μπορεί να αποτελέσει σημαντικό οικονομικό εμπόδιο για πολλές οικογένειες.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν δημοσιοποιηθεί, το κόστος των εξετάσεων των συγκεκριμένων πρωτεϊνών στο αίμα ανέρχεται σε περίπου 230 ευρώ, ενώ, εάν συνυπολογιστούν οι εξετάσεις των πρωτεϊνών στο εγκεφαλονωτιαίο υγρό και ο έλεγχος του γονιδίου APOE ε4, το συνολικό κόστος μπορεί να ανέλθει περίπου στα 485 ευρώ.

Την ίδια στιγμή, έχουν εγκριθεί στην Ευρώπη νέες θεραπείες, όπως η λεκανεμάμπη και η ντονανεμάμπη, για συγκεκριμένες κατηγορίες ασθενών στα πρώιμα στάδια της νόσου. Πρόκειται για θεραπείες που δεν αναστρέφουν τη νόσο, αλλά μπορούν, σε κατάλληλα επιλεγμένους ασθενείς, να επιβραδύνουν την εξέλιξή της και συνεπώς ανάγκη αυστηρής επιλογής, παρακολούθησης και διαχείρισης πιθανών ανεπιθύμητων ενεργειών.

Η εξέλιξη αυτή δημιουργεί μία νέα πραγματικότητα, καθώς η έγκαιρη διάγνωση αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία, δεδομένου ότι η επιβεβαίωση της παθολογίας Alzheimer και η σταδιοποίηση της νόσου αποτελούν σημαντικά στοιχεία για την αξιολόγηση της καταλληλότητας ενός ασθενούς για τις συγκεκριμένες θεραπευτικές επιλογές.

Παρά ταύτα, το κόστος των θεραπειών αυτών παραμένει ιδιαίτερα υψηλό, ενώ η πρόσβαση σε αυτές προϋποθέτει συγκεκριμένα κλινικά και εργαστηριακά κριτήρια, καθώς και οργανωμένη παρακολούθηση των ασθενών.

Η Πανελλήνια Ομοσπονδία Νόσου Alzheimer και Συναφών Διαταραχών ζητά, στο πλαίσιο αυτό, τόσο τη δωρεάν διενέργεια των νέων διαγνωστικών εξετάσεων όσο και την κρατική κάλυψη των νέων θεραπειών για τους ασθενείς που πληρούν τα απαιτούμενα κλινικά και εργαστηριακά κριτήρια.

Η έγκαιρη διάγνωση και η πρόσβαση στις κατάλληλες θεραπευτικές επιλογές δεν αφορούν, συνεπώς, μόνο τον ίδιο τον ασθενή. Αφορούν άμεσα την οικογένεια και τους φροντιστές του, οι οποίοι συχνά επωμίζονται σημαντικό μέρος της καθημερινής φροντίδας, αλλά και το δημόσιο σύστημα υγείας και κοινωνικής προστασίας, καθώς η εξέλιξη της νόσου μπορεί να συνεπάγεται αυξημένες ανάγκες μακροχρόνιας φροντίδας, απώλεια εισοδήματος και περιορισμό της επαγγελματικής δραστηριότητας των φροντιστών.

Η επένδυση, επομένως, στην έγκαιρη διάγνωση, στην πρόληψη και στην κατάλληλη θεραπευτική αντιμετώπιση μπορεί να έχει ευρύτερες κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις, περιορίζοντας, όπου είναι δυνατόν, το βάρος που μεταφέρεται στις οικογένειες και στις δημόσιες υπηρεσίες.

Επειδή η επιστημονική πρόοδος στον τομέα της νόσου Alzheimer έχει δημιουργήσει νέες δυνατότητες έγκαιρης και περισσότερο στοχευμένης διάγνωσης, αλλά η οικονομική επιβάρυνση των σχετικών εξετάσεων μπορεί να περιορίσει την πρόσβαση των ασθενών,

Επειδή η έγκαιρη διάγνωση αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία λόγω της διαθεσιμότητας νέων θεραπευτικών επιλογών για συγκεκριμένες κατηγορίες ασθενών στα πρώιμα στάδια της νόσου,

Επειδή η οικονομική επιβάρυνση της νόσου δεν αφορά μόνο το κόστος των ιατρικών πράξεων και των θεραπειών, αλλά επεκτείνεται στη μακροχρόνια φροντίδα, στην απώλεια εισοδήματος και στην επιβάρυνση των οικογενειακών φροντιστών,

Επειδή η ισότιμη πρόσβαση στις σύγχρονες δυνατότητες διάγνωσης και θεραπείας αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της νόσου και τη μείωση των ανισοτήτων στην υγεία,

Επειδή η Πανελλήνια Ομοσπονδία Νόσου Alzheimer και Συναφών Διαταραχών έχει ζητήσει τη δωρεάν διενέργεια των νέων διαγνωστικών εξετάσεων και την κρατική κάλυψη των νέων θεραπειών για τους ασθενείς που πληρούν τα προβλεπόμενα κριτήρια,

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

1. Προτίθεται το Υπουργείο Υγείας να εξετάσει τη δυνατότητα ένταξης των σύγχρονων διαγνωστικών εξετάσεων για τη νόσο Alzheimer στο σύστημα αποζημίωσης του ΕΟΠΥΥ, ώστε η οικονομική επιβάρυνση να μην αποτελεί εμπόδιο για την έγκαιρη διάγνωση των ασθενών που χρήζουν σχετικού ελέγχου;
2. Προτίθεται να εξετάσει, σε συνεργασία με τους αρμόδιους επιστημονικούς φορείς, τη θέσπιση συγκεκριμένων ιατρικών κριτηρίων βάσει των οποίων οι εξετάσεις βιοδεικτών, όπως η p-tau217 και το Αβ42, θα μπορούν να διενεργούνται χωρίς οικονομική επιβάρυνση για τον ασθενή;
3. Δεδομένου ότι η έγκαιρη και ακριβέστερη διάγνωση αποκτά ιδιαίτερη σημασία ενόψει των νεότερων θεραπευτικών επιλογών, προτίθεται το Υπουργείο να διαμορφώσει πλαίσιο για την αξιολόγηση και την πρόσβαση των κατάλληλα επιλεγμένων ασθενών στις νέες θεραπείες, όπως η λεκανεμάμπη και η ντονανεμάμπη;

4. Ποια είναι η σημερινή κατάσταση υλοποίησης του Εθνικού Σχεδίου Δράσης 2023–2028 για την άνοια και τη νόσο Alzheimer; Ποιοι από τους επτά προβλεπόμενους άξονες έχουν υλοποιηθεί, ποιοι βρίσκονται σε εξέλιξη και ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης των υπόλοιπων δράσεων;

Ο ερωτών βουλευτής

Παναγιωτόπουλος Ανδρέας